

3.5 Politická aktivita žen

M. Kafková

Klíčové pojmy: politika, role žen, občanská angažovanost

Vzdělávací cíl: žáci s oporou o reálné příběhy žen v politice vyvodí, proč se může významně lišit deklarovaný a skutečný vliv těchto žen na politické dění daného státu

Potřebný čas: 1 až 2 vyučovací hodiny (větší časová dotace umožňuje text hlouběji prozkoumat a umožnit žákům déle debatovat ve dvojicích/skupinách či celé třídě)

Podkladový materiál: zkrácený text z časopisu National Geographic, červen 2020, str. 70–93 (příloha 16)

Struktura a organizace hodiny:

Lekce je zaměřena na konkrétní aktuální situaci v současné době, kdy se liší smluvně deklarovaná a skutečná míra dodržování vlivu a moci žen působících v politice.

► Na úvod²⁷ učitel položí do skupin (cca 4 žáci) fotky 3 žen se zadáním: Tyto ženy něco spojuje. Co by to mohlo být? Z jaké části světa asi jsou? Proč si to myslíte? Co dalšího vás nad fotkami napadá?

Po uplynutí cca 5 minut doplní fotky tím, že pocházejí z jednoho článku, jehož název je „Vzít věci do rukou.“ Žáci porovnávají své odhady s tímto titulkem a pokoušejí se předvídat, co ženy spojuje a o čem tedy článek patrně bude.

Poté učitel přečte perex článku (viz příloha 16) a žáci porovnávají své odhady.

► Učitel může vyzvat žáky ke sdílení jejich návrhů a postupu, jak pracovali. Důležité je ptát se, jak na určitý návrh přišli, proč si to myslí.

Nabízí se číst o ženách ve vybraných státech odděleně v samostatných skupinách (texty viz příloha 16). Učitel může využít tzv. **skládankové učení**. To spočívá ve vytvoření dvou typů skupin, domovských a expertních. Učitel žáky nejprve rozdělí do domovských skupin tak, aby jejich počet byl ideálně čtyři²⁸. V této domovské skupině vznese otázky/úkoly vybízející k prozkoumávání. V případě článku o politickém vlivu žen např. Článek přináší zkušenosti čtyř žen z vysoké politiky. O čem hovoří? Byla pro ně cesta do politiky snadná? Proč ano, proč ne? Čeho se snaží dosáhnout?

► Dodá, že textu ke čtení je dostatek (nabízené úryvky jsou zkrácené, pokud učitel posoudí, že jeho žáci zvládnou učíst více, je samozřejmě možné využít i delší části z příspěvku v časopise), a proto si jeho čtení ve skupinách rozdělí. K tomu je třeba dodat do skupin úryvky na samostatných papírech. Buď si mohou žáci sami vybrat jeden z nich, nebo je možné je na rubové straně v rohu odlišit i značkou, barvou a ponechat tak výběr konkrétního textu náhodě. Žákům pomůže upozornění, že po pečlivém pročitání

²⁷ Tato aktivita ještě neevokuje dosažený stav poznání korespondující s cílem hodiny, nýbrž má funkci motivační. Snahou je rozproudit přemýšlení žáků a postupně jejich pozornost zaměřit na postavení žen v politice.

²⁸ Nejlépe se princip dělení do skupin vysvětluje na ideální situaci 16 žáků. Počet domovských skupin by pak byl 4 a počet žáků v jedné domovské skupině také 4. Každý z nich pak odchází do jiné expertní skupiny (např. podle náhodně zvolených čísel od 1 do 4). Expertní skupiny pak budou také 4. Po dokončení práce se každý žák z expertní skupiny vrací do své původní domovské a přispívá ke skupinové práci poznatky, které získal v expertní skupině.

textů bude následovat sdílení s celou třídou. Je tedy dobré, aby si žáci již na začátku práce určili, kdo bude závěry z jejich práce prezentovat.

Poté učitel žáky vyzve k vytvoření expertních skupin.

Ty vzniknou kolem shodných textů (Irák, Afghánistán, Bolívie a Nový Zéland). Počet žáků v jednotlivých skupinách se odvíjí od počtu skupin, tj. například v situaci, kdy je ve třídě 24 žáků, je vytvořeno 6 domovských skupin po 4 žácích. Expertní skupiny pak budou 4 po 6 žácích. Reálně bývá situace složitější. Důležité je, aby se v každé domovské skupině vyskytly všechny čtyři texty. Pokud budou mít dva členové text shodný, nevadí. V případě vyššího počtu žáků ve třídě se také učitel může rozhodnout k dělení i expertních skupin (1 velká skupina se rozdělí na dvě). Vše záleží na kontextu dané třídy.

- ▶ V rámci expertní skupiny se její členové věnují otázkám, úkolům. V případě článku to jsou již citované (případně si učitel zvolí další): Článek přináší zkušenosti 4 žen z vysoké politiky. O čem hovoří? Byla pro ně cesta do politiky snadná? Proč ano, proč ne? Čeho se snaží dosáhnout?

- ▶ Členové expertních skupin si během společného čtení a debaty vytvářejí poznámky tak, aby byli schopni závěry z expertní skupiny přenést do skupiny domovské.

Po předem domluvené době se žáci vracejí do svých původních domovských skupin a sdílejí si závěry o daných otázkách. Učitel může poskytnout návodný pracovní list nebo vyzvat žáky k zapsání do sešitu/portfolia apod.

- ▶ Asi 5 minut před společným sdílením do třídy učitel vyzve jednotlivé skupiny k dokončení a domluvě o tom, co bude z jejich práce prezentováno.

- ▶ Poté následuje sdílení ve třídě. Osvědčuje se například zadání: Vyberte si jednu otázku, na kterou chcete odpovídat. To proto, aby se ke slovu dostaly všechny skupiny a byl i prostor na reakci ostatních. Samotná metoda skládkové učení společným sdílením být završena nemusí, může jít například o vytvoření záznamu, plakátu apod. Záleží na cíli, který učitel se svými žáky sleduje.

- ▶ Jednou z možností, jak ukončit hodinu, je vybídnout žáky k přemýšlení nad následující otázkou: V čem se výpovědi žen z jednotlivých států podobají? V čem se naopak liší? Čím je to patrně způsobeno?

Další možností je vrátit se s žáky k úvodní části hodiny a znovu si pročíst několik vět, kterými je název článku doprovázen. Žáci by mohli uvažovat nad tím, jaký alternativní název by se pro článek hodil, případně zda a jak by upravili využití věty. Popřípadě by mohli uvažovat nad tím, jaký závěr by se pro článek hodil. V případě této závěrečné aktivity hodně záleží na tom, zda byly v hodině využity jen nabízené zkrácené úryvky či delší úseky z původního článku, který má mnohem větší rozsah.